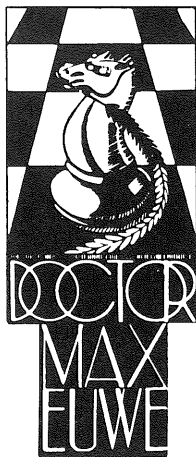
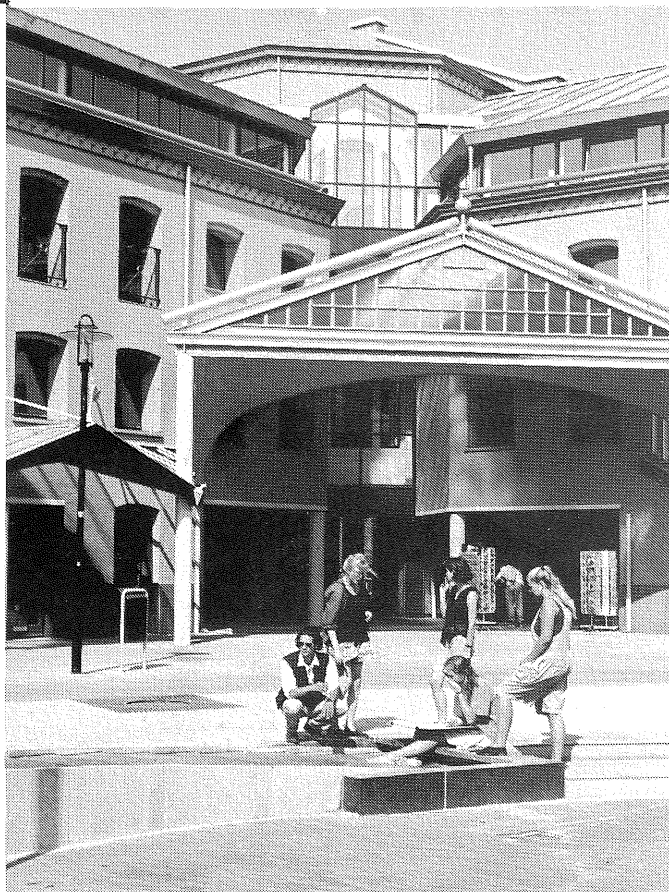

NIEUWSBRIEF

nummer 19
okt. 1991
kwartaal-
uitgave
redactie:
L.C.M.
Diepstraten

Geopend
dinsdag t/m
vrijdag van
10.30-16 uur.
en elke eerste
zaterdag van
de maand

Ons entree

Foto: C. Snoep

MAX EUWE-CENTRUM

POSTBUS 11513

1001 GM AMSTERDAM

MAX EUWEPLEIN 30A

Tel. 020 - 625 70 17

De Heren C. Snoep RA, voorzitter
L.C.M. Diepstraten, secretaris
Drs. J.D.G. Noach RA, penn.m.

Mevrouw I. Bakker
De Heren H. Böhm
Leo v.d. Kar
B. Kok
Dr.Ir. F.A. Kuijpers
Dr. J.F.M. Meijer
H.A. Wille

Adviseur Topschaak: J. Timman
Administrateur: J. Adema
Bibliothecaris: F.F. Verbeek
Landelijk Coördinator: Dr. I.H.M. Hendriks
Secretariaat: mw. E.E. Dirksen

Hoofdsponsor:

HET MAX EUWE-PLEIN ONTWAAKT

Begin september, een stralende morgenzon geeft het Max Euwe-plein een kleurrijk aanzien. Het is nog vroeg en het café-restaurant rechts van de J.H. Donnerbrug is nog gesloten. Gisteravond laat rond de klok van twaalf was het nog druk op het terras aan de Singelgracht. De eigenaar van dit etablissement had overigens nog overwogen om met een schakersnaam in zee te gaan. We gaven hem, naar ons oordeel, veel bruikbare suggesties, maar tenslotte hield hij het maar op 'De Leidse Bocht'.

De reeds gevestigde boutiques hebben intussen hun deuren geopend en op twee plaatsen kunnen we zelfs terecht voor prentbriefkaarten. Nog niet alle winkels zijn betrokken. Er wordt nog overal getimmerd en geschilderd; daar zetten zich enige schilders op de groene banken rond de waterpartij. Het is hun eerste schaft.

Bij gebrek aan koffie trek ik ook naar een van de banken en geef mij over aan de gedachte dat in het hart van dit plein een zeer aantrekkelijk schaakevenement mogelijk is. Daarom hierover maar eens filosoferen met mede-bestuurslid Hans Böhm. Het

is ook een ideale plaats voor internationaal schaakbezoek. Ik hoor een taxichauffeur al in Amsterdams gesausd Engels zeggen: 'No problem, I drop you at the Donnerbridge and you easily find the way to the Max Euweplein'.

De morgen vordert. Fietzers volgen het aangegeven fietspad dat over het plein loopt; de eerste toeristen kijken rond en maken foto's van wat nog in wording is. Een klas van de tekenacademie is als een vlucht meeuwen op het plein neergestreken. De opdracht luidt blijkbaar: teken de gevel, waar achter op de eerste verdieping het Max Euwe-Centrum zijn nieuwe plek vindt.

En daar komen ze weer... Vorige week waren ze er ook, twee agenten te paard. Ze vertoeven even bij de waterpartij. Nu ben ik inmiddels al zo verknocht aan **ons plein**, dat ik hoop dat de paarden reeds elders hun omvangrijke sanitaire stop hebben beleefd.

Zo mijmerend speelt het chanson 'Il est cinq heures, Paris s'éveille' door mijn hoofd. Zal straks een eigentijdse Amsterdamse troubadour dit plein nog eens zo bezingen als Jacques Dutronc dit doet voor Parijs?

Maar genoeg gedroomd; daar komen Ignace Hendriks en Leo Diepstraten. Er moet gewerkt worden en gesproken met de architect Altmann en de aannemer Heinsius.

We gaan in de richting van het in byzantijnse stijl opgetrokken voorgebouw (zie foto op de voorpagina). De lift brengt ons keurig naar de eerste verdieping. We zien dat er hard gewerkt is. Nu de ruimtelijke indeling vrijwel tastbaar gereed is, constateren we met voldoening dat we aan schakend Nederland met zijn toch reeds rijke schaakhistorie iets unieks mogen toevoegen.

Wanneer U deze Nieuwsbrief ontvangt zijn we reeds ver gevorderd met de aankleding van de ruimten.

Al zijn we dan nog niet geheel op orde, we zijn in bedrijf en kunnen mensen ontvangen. Natuurlijk hadden we met enige vertraging te kampen bij de oplevering van het casco. Ieder heeft zich echter geweldig ingespannen om de verhuizing nog tijdig te realiseren.

Hoe en wanneer wij de officiële opening, naar wij hopen met een bijzondere tentoonstelling, kunnen vieren zal nog tijdig worden bekend gemaakt.

(De voorzitter)

Zoals reeds uit het bovenstaande blijkt staat deze Nieuwsbrief in het teken van de verhuizing van ons Centrum naar het Max Euwe-plein 30A.

Al vanaf augustus werd druk geïnventariseerd, welke bezittingen voorhanden zijn. Veel was tot nu toe opgeslagen in dozen in de berging. Er was nooit eerder gelegenheid deze uit te stallen en op te nemen, maar door het vrij komen van de voormalige KNSB-ruimten kon dat eindelijk.

Op 13 september was het Centrum aan de Paleisstraat 1 voor het laatst voor het publiek geopend. Op 16 september en volgende dagen werden de panelen en vitrines van het museum gedemonteerd om op 23 september naar de nieuwe lokatie te worden verhuisd en opnieuw opgebouwd te worden. Tevens werd op 23 september een begin gemaakt met het inpakken van de bibliotheek en de collectie van tentoonstellingsmateriaal. De verhuizing van bibliotheek, collectie samen met administratie en andere bezittingen werd gepland op 30 september. Er is dan een kleine week tijd om het nieuwe Centrum op de eerste zaterdag in oktober weer open te stellen voor het publiek. Op 20 september werd het Centrum door de aannemer opgeleverd, zij het dat nog een aantal punten afwerking behoeften.

Of op 5 oktober de telefoonaansluiting van ons nummer 6257017 reeds gerealiseerd zal zijn, was op het moment, dat we dit schrijven nog niet geheel zeker. Het probleem was, dat op een wel erg laat tijdstip het huisnummer van ons nieuwe Centrum en enkele andere technische voorzieningen bekend werden.

Intussen is er toch mee gerekend, dat in ieder geval op **5 oktober** geopend wordt en dat op die dag de Motiefgroep Schaakfilatelisten als eerste gasten begroet kunnen worden. Natuurlijk wordt gerekend op begrip van bezoekers als de eerste paar maanden nog niet alles perfect in orde is.

Een wat meer officiële opening, waarop de voorzitter reeds duidde, zal derhalve nog even moeten wachten. Bij die officiële opening zal ook stil gestaan worden bij het vijf-jarig bestaan van het Centrum, waarvan de officiële datum eigenlijk 8 november is.

Op **2 november** vindt opnieuw bij Interpolis in Tilburg een snelschaaktoernooi plaats voor sponsoren en bedrijvendonateurs van het Euwe-Centrum.

Op **9 november** wordt in het kader van 5 jaar Max

Euwe-Centrum de jaarlijkse boeken (ruil)markt gehouden van 10.30 tot 16.00 uur. Iedereen is daarbij welkom. Diegenen die zelf schaakboeken aan willen bieden en daarvoor een tafel willen reserveren worden verzocht dit tijdig schriftelijk mede te delen aan Max Euwe-Centrum, Postbus 11513, 1001 GM Amsterdam.

Verdere activiteiten konden nog niet in uitzicht gesteld worden in verband met de drukke werkzaamheden, welke nu eenmaal aan de verhuizing inherent zijn. Intussen heeft tot op de laatste dag gedurende de vakantietijd het niet aan bezoek ontbroken. Zeer veel buitenlandse bezoekers wisten ons Centrum te vinden. Opvallend daarbij was dat een groot aantal Italiaanse bezoekers hun verbazing en bewondering in ons Centrum kwamen uiten.

Wat de nieuwe huisvesting betreft gaan een aantal **nieuwe regels voor bezoek aan het Centrum** van kracht worden:

1. Bezoekers vinden in de entree een garderobe, waar jassen moeten worden opgehangen en waar tassen e.d. in afsluitbare kasten dienen te worden achtergelaten vooraleer het Centrum betreden kan worden. Men komt dan in het Museum en Ontmoetingscentrum binnen, waar ook ruimte is om een partijtje schaak te spelen. Men wordt dringend verzocht na het spelen weer de stukken in de beginstelling op te zetten en te controleren of het spel compleet is.

2. Via het museum kan men in de bibliotheek komen. Diegenen, die van de bibliotheek gebruik willen maken, worden verzocht zich de eerste maal te legitimeren middels paspoort, rijbewijs, collegekaart of dergelijke. Men kan daarna zelf één of meer boeken uit de rekken halen. Men gelieve de boeken na raadpleging niet zelf terug te plaatsen maar bij de bibliothecaris in te leveren. In ieder geval dienen boeken bij vertrek niet op de leestafels te blijven slingeren.

Een handleiding voor het bezoek aan het Centrum is in voorbereiding en zal t.z.t. aan alle nieuwe bezoekers worden uitgereikt.

DE LIJST VAN BEDRIJVENDONATEURS LUIDT:

Koninklijke Ahold
AKZO
Audio Sonic Nederland
Bakker Versteegh & Co
De Brauw Blackstone Westbroek

BSO
Cap Gemini Pandata
Cementbouw
Coopers & Lybrand Dijker Van Dien
DSM
Hoogovens
Hudig Langeveldt
Ingwersen & Co
F. van Lanschot Bankiers
Lease Plan Holding
Mees en Hope
Moret Ernst & Young
Nationale Nederlanden
Nederlandse Gasunie
NMB Bank
OHRA

Van Ommeren Nederland
Paardekooper & Hoffman
Perscombinatie
Raet
Riska
Robeco
Van Rossum & Partners
Van Spijk Drukkerij
Target Leasing
Van der Veen en Partners
Verolme Scheepswerf Heusden
Wenneker/Dujardin
Wilton Fijenoord
en nog een onderneming die onbekend blijft.

REGIONALE CURSUSSEN

De regionale cursussen in Nederland en België van dit najaar zijn eind september van start gegaan. Ter voorbereiding werd op 14 september een docenten-bijeenkomst in Utrecht gehouden. De vervolgcursussen in Amsterdam, Deventer en Gent waren reeds voor het verstrijken van de aanmeldingsdatum voltekend.

TRAINING JEUGDTOP

Het eerste trainingsweekend van het seizoen 1991-1992 werd van 6-8 september gehouden in Vierhouten. In de samenstelling van de groep studenten is slechts op een enkel punt verandering gekomen. Trainers zijn opnieuw Genna Sosonko en Cor van Wijgerden. De resultaten die leden van de jeugdselectie in het afgelopen seizoen hebben behaald zijn een geweldige stimulans om enthousiast verder te gaan. De 18-jarige Loek van Wely behaalde bij het NK-

senioren een fraaie vijfde plaats en ging in de zomervakantie fors te keer. Hij won maar liefst 4 van de 5 toernooien waaraan hij deelnam! Hierdoor steeg hij op de internationale Elo-lijst tot boven de 2550! Martin Martens won een meester-toernooi in Hongarije en boekte zijn tweede mees-terresultaat.

We vermelden alleen de meest in het oog springende prestaties. Zeker niet onvermeld mogen de resultaten van Renate Limbach blijven: zij behaalde de internationale vrouwen meestertitel in het zonale toernooi, dat gewonnen werd door Anne-Marie Benschop, die éénmaal een open gevallen plaats tijdens een trainingsweekend bezette.

Door de bemiddeling van het Max Euwe-Centrum konden twee deelnemers aan het WK voor junioren, nl Stan van Gisbergen en Renate Limbach steunen op een schaakcoach: Hans Klip, overigens een docent van het MEC. De Katholieke Universiteit van Nijmegen trad hierbij op als sponsor.

A07 + 09

RE 4,15,17,22

Reti

Bruce Pandolfini
Chess Life nr. 5 (1991) p.12
nr. 6 (1991) p. 14

A22

EO 09

Engels (Bellon-gambiet)

Fabrice Liardet
Schweiz.Schach Magazin nr. 7 (1991) p. 253
A40

VO 24.2

Englund-gambiet

Johnny Becker
SSKK Bulletinen nr. 218 p. 40-41

A42

KF 04.3

Pirc (Moderne verdediging)

R. Goldenberg
Le Courier des Echecs nr. 397 p. 137-139

A43

QP 6.5

Colle-systeem

Fabrice Liardet
Schweiz.Schach Magazin nr. 7 (1991) p. 252

A51/52

VO 17.3

Boedapester gambiet

Dr. H. Vinagre
Le Courier des Echecs nr. 397 p. 131-134

A87	HD 06.6.2	C21	KP 04
Hollands		Halasz-gambiet	
Roy DeVault		Rafael Bravo	
Fernschach nr. 6 (1991) p. 347-351		Mate Postal nr. 73 p. 28-32	
B04	AL 04.2	nr. 74 p. 101-106	
Aljechin		C21	KP 04
A.C. van der Tak		Halasz-gambiet	
Schaakschakeringen nr. 264 p. 62-64		Rafael Bravo	
B04	AL 04.2	Telescacco Nuovo nr. 6 (1991) p. 227-231	
Aljechin		C25	VG 04.2
Jannes van der Wal		Weens gambiet	
Schaaknieuws nr. 238 p. 12-17		Dr. H. Vinagre	
nr. 239/240 p. 24-28		Le Courier des Echecs nr. 396 p. 101-103	
B16	CK 01	C41	KP 8.5
Caro-Kann		Philidor	
A.C. van der Tak		Andrea Malfagia	
Postsjakk nr. 2 (1991) p. 38-39		Schweiz.Schach Zeitung nr. 4 (1991) p. 99-100	
B22	SI 46.6	C44	KP 05.1 + 3/4
Siciliaans (Alapin 2. c3..)		Ponziani	
Rolf Schwarz		Benito Lopes Esnaola	
Schach Echo nr. 8 (1991) p. 303-305		Mate Postal nr. 74 p. 124-127	
B31	SI 31.7	C60-99	RL 01-30.7
Siciliaans (Rossolimo)		Spaans	
G. Bertola		Philippe Guyot	
Schweiz.Schach Zeitung nr. 4 (1991) p. 95		Europe Echecs nr. 391/392 p. 56/58	
B63-65	SI 28.2 + 3 + 5	C63	RL 06.1
Siciliaans (Rauzer)		Spaans (Jaenisch)	
Petr Hába		Rolf Schwarz	
Ceskoslovensky Sach nr. 3 (1991) p. 43		Schach Echo nr. 6 (1991) p. 236-237	
B77	SI 18.5	C89	RL 17.5
Siciliaans (Draak)		Spaans Marshall-gambiet	
A.C. van der Tak		Alexei Suetin	
Check! nr. 490 p. 12-14		Schweiz.Schach Magazin nr. 7 (1991) p. 245	
B99	SI 09.9.5	C92	RL 21.3
Siciliaans (Najdorf)		Spaans (Tsjigorin ?)	
Redactie		Lev Gutman	
Le Courier des Echecs nr. 396 p. 105-109		Schach nr. 6 (1991) p. 36-37	
		nr. 7 (1991) p. 34-35	
		nr. 8 (1991) p. 30-31 + 6	
COO	FR 01 + 02	C92	RL 26.2.3
Frans		Spaans (Zaitsev)	
Josef Jurek		René Olthof	
Ceskoslovensky Sach nr. 4 (1991) p. 60		SSKK Bulletinen nr. 218 p. 9-12	
CO2	FR 16.2	C93	RL 25.8
Frans (Tarrasch)		Spaans (Breyer)	
Jan Ambroz		A. Korolev	
Schweiz.Schach Magazin nr. 6 (1991) p. 217		Express Shahmaty nr. 9 (1991) p. 1	
C15	FR 08.1	C93	RL 26.3
Frans (Winawer)		Spaans (Zaitsev)	
G. Bertola		A. Korolev	
Schweiz.Schach Zeitung nr. 4 (1991) p. 97		Express Shahmaty nr. 9 (1991) p. 1	
C15	FR 08.3	D00	QP 10.7
Frans		Richter-Veresov	
Dr. H. Vinagre		Graham Burgess	
Le Courier des Echecs nr. 395 p. 69-72		British Chess Magazine nr. 8 (1991) p. 338-343	

- D53
Damegambiet
 Dr. H. Vinagre
 Le Courier des Echecs nr. 397 p. 145-147
 D80
Grünfeld
 Fabrice Liardet
 Schweiz.Schach Magazin nr. 7 (1991) p. 252
 D85
Grünfeld
 Anatoly Karpov
 Schach nr. 8 (1991) p. 28-29
 E10
Blumenfeld-gambiet
 Jerzy Konikowski
 Fernschach nr. 6 (1991) p. 328
 E17
Dame-indisch
- QO 16.3.8 Fabio Lotti
 Telesacco Nuovo nr. 7 (1991) p. 262-264
 E18
Dame-indisch
 GI 3.1 Dr. H. Vinagre
 Le Courier des Echecs nr. 396 p. 110-112
 E32
Nimzo-indisch
 GI 04.1 Dr. H. Vinagre
 Le Courier des Echecs nr. 395 p. 72-78
 E38
Nimzo-indisch
 BI 38.4 Svetozar Gligoric
 Europa-Rochade nr. 6 (1991) p. 29-32
 E60
Koningsindisch
 QI 04.1 Hector Barez Menendez
 Mate Postal nr. 73 p. 24-26
- QI 09.1
 NI 20.5.1
 NI 22.2
 KI 79.4

De boekrecensies 1 t/m 6 welke hier volgen konden helaas in de vorige Nieuwsbrief wegens plaatsgebrek niet worden opgenomen.

1 Andrew Soltis:

Gewinnen mit Englisch Das Schacharchiv Kurt Rattmann, Hamburg 1991. 100 pag. ISBN 3-88086-104-8. Prijs DM 18,80.

De subtitel van dit (oorspronkelijk) Amerikaanse boek luidt: 'een compleet openingssysteem'. Dat is misleidend. Zo wordt de variant 1. c4 e5 2. Pc3 Lb4 in slechts twee alinea's afgedaan. So wie so is het nauwelijks mogelijk deze veel omvattende opening in precies 100 pagina's te behandelen. Met een iets economischer indeling was dit aantal pagina's nooit gehaald. Het boek bevat openingsfragmenten, geen complete partijen. De titel 'Inleiding in de Engelse Opening' zou in velerlei opzicht meer de lading dekken.

2 Anatoli Karpov:

So schnell siegen Weltmeister Walter Rau Verlag, Düsseldorf 1991, 96 pag. ISBN 3-7919-0331-4. Prijs DM 24,80.

In 1985 publiceerde Batsford 'Miniatures from the World Champions', geschreven door Anatoly Karpov (en Yevgeny Gik, TS). Het onlangs bij uitgeverij Rau verschenen boek is van dezelfde auteur(s) en heeft hetzelfde thema, nl korte partijen - minder dan 30 zetten - gewonnen door wereldkampioenen. De overlap tussen beide boeken is gering (zo'n 15% van de partijen), hetgeen ondermeer te danken is aan de huidige wereldkampioen Kasparov. Zijn agressieve stijl leent zich uitstekend voor miniatuur-partijen. In dit boek levert Kasparov met 16 van de ruim 100 partijen de grootste bijdrage. De analyses in dit boek zijn minder uitvoer-

rig dan in de oude Batsford-uitgave.

3 Eugène Snosko-Borowsky:

So darfst Du nicht Schach spielen Walter Rau Verlag (Edition Mädlar) Düsseldorf 1991 (4e dr.) 68 pag. ISBN 3-7919-028-2. Prijs DM 19,80.

In 1926 besloot Snosko-Borowsky (een sterke Russische schaker, maar zeker geen grootmeester, zoals de flaptekst meldt) de inhoud van zijn lezingen over het schaken op papier te stellen. Het resultaat was een boekje met waardevolle tips/ waarschuwingen, bedoeld voor schakers van elk niveau.

De 4e druk is bewerkt door de Duitse grootmeesters Knaak en Vogt. Hun aanvullingen zijn vaak detaillistisch van aard en leiden de aandacht af van de hoofdlijnen, welke Snosko-Borowsky formuleerde. M.i. had men de oorspronkelijke tekst kunnen handhaven en hooguit met wat actuelere voorbeelden kunnen staven.

4 Gennadi Nesis:

Die Kunst der Vereinfachung Band 1. (2e bewerkte druk) Schachverlag Rudi Schmaus, Heidelberg 1991, 119 pag. Prijs DM 19,80.

5 G. Nesis/L. Schulman:

Ungewöhnliche Kräfteverhältnisse Schachverlag Rudi Schmaus, Heidelberg 1991, 94 pag. DM 19,80.

Botwinnik beschouwde de afruil als de essentie van het schaakspel. Immers door afruil bereikt men of op positioneel of materieel gebied een relatieve winst. Afruil is een belangrijk middel tot vereenvoudiging en komt dus uitvoerig aan de orde in deze serie.

Band 1. van de serie behandelt de overgang van het

middenspel naar het eindspel. Volgens de auteur een fase, waarin de meeste fouten gemaakt worden, omdat het moeilijk is tijdig het snel veranderde spelbeeld op zijn juiste waarde te schatten. De tweede editie van dit boek zou duidelijk verschillen van de eerste druk. Helaas beschikt het MEC niet over de oude editie en was een vergelijking van beide uitgaven niet mogelijk. Een ander pas verschenen boek van Nesis (i.s.m. Schulman) heeft als interessant thema: ongewone krachtsverhoudingen; een verschijnsel dat in het actuele schaken steeds meer voorkomt. Als voorbeeld noem ik de laatste WK-match met o.a. het beroemde dame-offer van Kasparov in de 3e partij. Niet de gangbare puntentelling van de stukken maar de dynamiek van de stelling en de samenwerking van de stukken bepalen in dit soort situaties de waarde van de stukken. Het boek geeft hiervan vele fraaie voorbeelden en de auteurs geloven dat deze stellingen in de toekomst vaker zullen voorkomen. Ik denk dat ze gelijk krijgen.

6 Jan van Reek/Henk van Donk:

Carel Mann Uitgave: ARVES, de Erk 8, 6269 BJ Margraten, 1991, 112 pag. ISBN 90-72939-06-9.

Tijdens het laatste VSB-toernooi kregen toeschouwers die tijdens het commentaar een interessante

bijdrage leverden een boek cadeau en wel een biografie over Carel Mann (1871-1928), de eerste belangrijke Nederlandse componist van eindspelstudies. Deze biografie zou de eerste uitgave van ARVES (Alexander Rueb Vereniging voor Schaak-eindspelstudies) geweest zijn, ware het niet dat steeds meer materiaal beschikbaar kwam over Mann. Terecht heeft men besloten deze informatie in het boek op te nemen en de uitgave twee jaar uit te stellen.

Het resultaat mag er zijn. Uitvoerig wordt aandacht besteed aan de tragische levensloop van de eindspelkunstenaar. Carel Mann, het zwarte schaap van de familie, van beroep slager, werd gekweld door hallucinaties en overleed uiteindelijk krankzinnig in een Haags ziekenhuis. Desondanks maakte hij wonderschone studies. Niet voor niets trekken de auteurs een vergelijking tussen Carel Mann en Vincent van Gogh.

I. Biografieën

Naast de biografie over Tigran Petrosjan (zie volgende Nieuwsbrief) verschenen er de laatste maanden ook biografieën over Nimzowitsj, Tal, Spassky en de 2 K's (Karpov en Kasparov). De drie eerstgenoemde boeken werden door Batsford uitgegeven in de nieuwe serie: 'Master of...'. De boeken zelf

'Werkoverleg'

V.l.n.r. Mw. Dirksen, secretaresse en de heren Heinsius, aannemer, Altmann, architect en Hendriks, coördinator.

foto: C. Snoep

echter zijn niet nieuw maar reprints nl. Aaron Nimzowitsj, a Reappraisal (Keene 1974), Boris Spassky's 100 Best Games (Cafferty 1972) en Mikhail Tal's Best Games of Chess 1951-1960 (Clarke 1961). Het boek over Karpov werd geschreven door Viktor Baturinsky, delegatieleider van Karpov's team tijdens de geruchtmakende WK-matches tegen Korchnoi (Baguio 1978 en Merano 1981) en tevens jarenlang secretaris-generaal van de schaakfederatie van de Sovjet-Unie.

De man, die alles van nabij heeft meegemaakt en volgens andere bronnen zelf een belangrijke rol speelde in de carrière van Karpov (en dus ook van Korchnoi en Kasparov) heeft absoluut niets te melden. Althans, hij doet het niet. Onbenullige details (de Filipijnen bestaan uit 7107 eilanden) worden wel beschreven, maar op kritieke momenten, zoals de laatste partij in Baguio of de beslissing van Campomanes om in 1984 de match tussen Karpov en Kasparov af te breken, zwijgt Baturinsky in alle talen. Knap hoe iemand zichzelf volkomen onzichtbaar weet te maken.

Bij dezelfde uitgeverij (Sportverlag, Berlin) verscheen tegelijkertijd een boek over Kasparov, geschreven door zijn vroegere trainer, Alexander Nikitin. In welhaast ieder opzicht is dit werk de tegenpool van Baturinsky's publicatie. Nikitin is

openhartig, informatief, boeiend en schrijft ook goed. Hoe een trainer die wordt afgedankt wraak zoekt en vindt door een jonge knul te begeleiden naar de wereldtop. Bittere ironie is dat de jongen intussen verandert van een geïnteresseerde leerling tot een autoritaire baas, die geen tegenspraak duldt en zijn oude leermeester de laan uit stuurt. Het boek leest als een spannende roman. Haat, wraak, intriges, naijver, omkoping, verraad zijn slechts enkele ingrediënten. O ja, er staan ook prachtige schaakpartijen in, maar dit terzijde.

7 Raymond Keene:

Aron Nimzowitsj, Master of Planning Batsford Ltd London 1991. 334 pag. ISBN 0-7134-6898 X. Prijs f 60,40.

8 Bernard Cafferty:

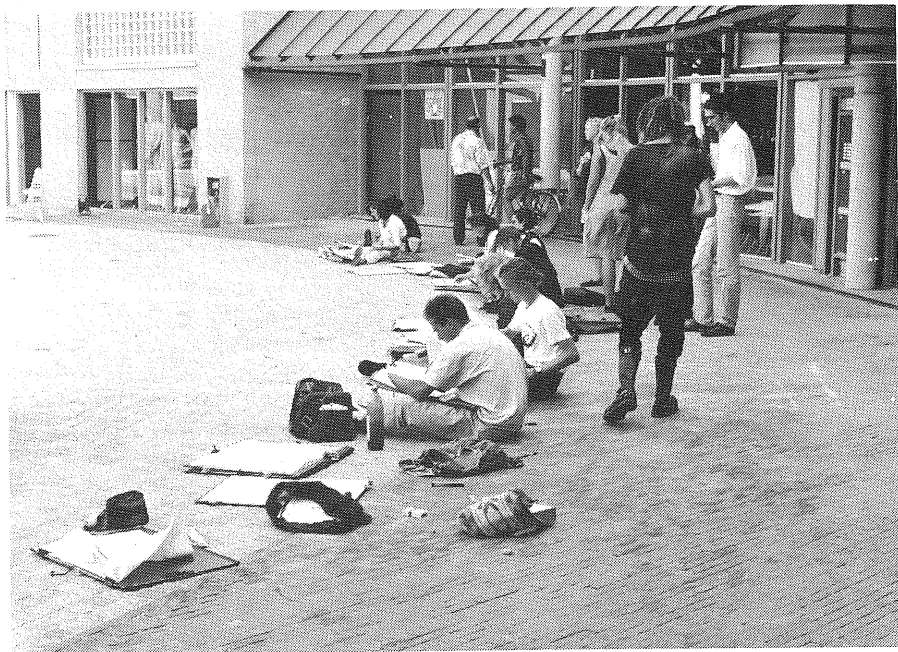
Boris Spassky, Master of Tactics Batsford Ltd London 1991. 256 pag. ISBN 0-7134-2409 5. Prijs f 60,40.

9 Peter Clarke:

Mihail Tal, Master of Sacrifice Batsford Ltd London 1991. 196 pag. ISBN 0-7134-6899 9. Prijs f 52,30.

10 Viktor Baturinsky:

Das Schachgenie Karpov Sportverlag GmbH Berlin 1991. 240 pag. ISBN 3-328-00427-0. Prijs f 41,70.

Leerlingen van de tekenacademie tegenover het nieuwe Centrum.

foto: C. Snoep

- 11 Alexander Nikitin:

Mit Kasparov zum Schachgipfel Sportverlag GmbH Berlin 1991. 310 pag. ISBN 3-328-00394-0. Prijs f 55,70.

II. Openingen

Sportverlag geeft een nieuwe serie uit over gambiet-openingen, getiteld: 'Angreifen mit...'. De eerste twee delen zijn boeken over het Evans-gambiet en het Wolgagambiet. De opzet is degelijk. Eerst een uitgebreid varianten-overzicht en vervolgens 50 geselecteerde complete partijen. In het Evansgambiet zitten daar veel klassieke partijen uit de vorige eeuw tussen, terwijl de oudste partij uit de Wolgagambiet-selectie uit 1987 dateert. Toch wordt het Evansgambiet door topspelers als Short, Ljubojevic en Ehlvest nog steeds gespeeld.

Verder bracht Sportverlag Berlin een boek uit over het Frans (na 3. Pc3...), geschreven door Aleksei Suetin. Dit is het eerste deel van een serie: 'Schach Aktuell'. Werken over het Spaans en Grünfeld-indisch door dezelfde auteur komen binnenkort uit. Bij Batsford verscheen ook een boek over het Frans door Tim Harding, en wel over de klassieke variant (1. e4 e6 2. d4 d5 3. Pc3 Pf6). Het boek is bijgewerkt tot en met de zomer van 1990.

Rolf Schwarz boog zich dit keer over de Alepin-variant van het Siciliaans (2. c3...). Opvallend is het glasheldere overzicht. Per variant wordt vermeld de zettenreeks, een karakteristiek! (bijv. zwarte isolani op d5), het nummer van de betreffende partijen en het paginanummer waar te vinden.

Gufeld schreef in de serie 'Winning with...' van Batsford het deel over het Koningsindisch, waarbij de nadruk ligt op de overgang van de opening naar het middenspel. Geen naslagwerk wat betreft openingsvarianten, maar volledige partijen met begeleidend commentaar. Curieus is dat bij Batsford een boek verscheen dat voor een groot deel gewijd is aan dezelfde opening. In 'An active repertoire for Black' propageert de Joegoslavische grootmeester Marovic het Koningsindisch als een adequaat antwoord op 1. d4... en de Scheveningen-variant van het Siciliaans als een goed systeem tegen 1. e4... Tenslotte nog een boek, dat we gemakshalve indelen bij de categorie openingen. A. Mazukewitsch schreef voor Sportverlag Berlin (alweer) 'Schach Matt! 555 Reinfälle'. Per opening worden de valstrikken in kaart gebracht. In totaal 555, een respectabel aantal.

- 12 Anatoly Mazukewitsch:

Angreifen mit Evans-Gambit Sportverlag GmbH Berlin 1991. 122 pag. ISBN 3-328-00395-9. Prijs f 29,50.

- 13 Aleksei Suetin:

Angreifen mit Wolga-Gambit Sportverlag GmbH Berlin 1991. 144 pag. ISBN 3-328-00423-8. Prijs f 29,50.

- 14 Aleksei Suetin:

Schach Aktuell, Französische Systeme nach 3. Sc3 Sportverlag GmbH Berlin 1991. 176 pag. ISBN 3-328-00473-4. Prijs f 34,70.

- 15 Tim Harding:

The Classical French Batsford Ltd London 1991. 194 pag. ISBN 0-7134-6305-8. Prijs f 50,05.

- 16 Rolf Schwarz:

Sizilianisch mit 2. c2-c3 Schachverlag Rudi Schmaus Heidelberg 1991. 168 pag. Prijs f 39,95.

- 17 Eduard Gufeld:

Winning with the King's Indian Batsford Ltd London 1991. 182 pag. ISBN 0-7134-5829-1. Prijs f 54,25.

- 18 Drazen Marovic:

An Active Repertoire for Black Batsford Ltd London 1991. 184 pag. ISBN 0-7134-6656-1. Prijs f 44,25.

- 19 Anatoli Mazukewitsch:

Schach Matt! 555 Reinfälle Sportverlag GmbH Berlin 1991. 262 pag. ISBN 3-328-00397-5. Prijs f 41,70.

III. Middenspel

In deze, ietwat ruim geïnterpreteerde, categorie worden 6 boeken behandeld. Twee over Siciliaanse partijen, 2 over positioneel schaak en boeken over tactische afruil en creativiteit in het schaken.

Bij Pergamon verschenen 2 delen van Polugaevsky over het Siciliaans. Terecht koos 'de professor' zoals zijn collega's hem noemen, voor de titel 'The Sicilian Labyrinth'. Het Siciliaans is een moeilijke opening met veel facetten en alleen geschikt voor mensen met sterke zenuwen. Ben je niet bereid de strijd aan te gaan dan kun je maar beter met 1. d4 beginnen, aldus de auteur. Volume I gaat over de opening en aanval, resp. tegenaanval in het middenspel.

Volume II behandelt de middenspel-strategie en de eindspel-karakteristieken. Wie beide delen tegelijk aanschaffte betaalt f 88,---. Een los deel kost f 52,40.

De bondscoach van Israël, Gelfer, bespreekt in het 'Positional Chess Handbook' overzichtelijk de kenmerken van het positieospel. Hij behandelt de activiteit van de stukken (bijv. sterke loper versus zwak paard en omgekeerd) en positionele voor- en nadelen. Zeer instructief en boeiend.

De titel 'Schach positionell' veronderstelt een

soortgelijk boek. Echter de subtitel 'Training mit Alexander Koblenz' dekt de lading meer. De trainer van Tal test eerst de rekenvaardigheid van de lezer (mat in 2 of 3) en besteedt het grootste deel van zijn boek aan het eindspel. In mijn ogen een leerzaam boek met een wat vreemde titel.

Nesis lijkt een specialist op het gebied van de afruil (zie ook de rubriek Eindspel). 'Tactical Chess Exchanges' staat stil bij het belang van de ruil. Welk eigen stuk wil je ruilen tegen welk stuk van de tegenpartij, wanneer en waarom? Voor de topspelers is vaak vanuit de opening al een keus gemaakt welke stukken geruild moeten worden en is enkel de vraag nog wanneer.

Nesis legt uit aan de hand van partijen van top grootmeesters hoe door op tijd te ruilen positioneel of materieel voordeel behaald wordt.

Een heel ander onderwerp, waar weinig over geschreven wordt, is de creativiteit van de schaker. De Israëliër Avni gaat in 'Creative Chess' in op deze interessante materie. Na een aantal ingenuïe zetten of combinaties komt hij bij de hamvraag: 'Waarom ontwikkelt niet iedereen zijn eigen creativiteit?'

Voor het antwoord verwijs ik naar dit bijzondere boekje (pag. 119 e.v.).

- 20 Lev Polugayevsky:

The Sicilian Labyrinth, Vol. I. Pergamon Chess Oxford 1991. 182 pag. ISBN 0-08-032047-3. Prijs f 52,40.

- 21 Lev Polugayevsky:

The Sicilian Labyrinth, Vol. II. Pergamon Chess Oxford 1991. 164 pag. ISBN 0-08-037796-3. Prijs f 52,40.

- 22 Israel Gelfer:

Positional Chess Handbook Batsford Ltd London 1991. 212 pag. ISBN 9-7134-6395-3. Prijs f 58,45.

- 23 Alexander Koblenz:

Schach positionell Sportverlag GmbH Berlin 1991. 144 pag. ISBN 3-328-00424-6. Prijs f 29,50.

- 24 Gennadi Nesis:

Tactical Chess Exchanges Batsford Ltd London 1991. 122 pag. ISBN 0-7134-6291-4. Prijs f 50,05.

- 25 Amatzia Avni:

Creative Chess Pergamon Chess Oxford 1991. 140 pag. ISBN 0-08-037800-5. Prijs f 33,50.

IV. Eindspel

Geen van de vier hier besproken boeken zijn 'echte' eindspelboeken. De eerste twee boeken leggen de nadruk op de afwikkeling naar het eindspel en de laatste twee zijn uitgaven van de Alexander

Rueb Vereniging voor Schaakeindspelstudies (ARVES) en gaan over gecomposeerde schaakstellingen met name eindspelstudies.

Nesis, de oud-wereldkampioen correspondentieschaak, behandelt in 'Exchanging to win the Endgame' twee onderwerpen t.w. het afwickelen naar een gewonnen eindspel en het afruilen in het eindspel zelf. Gelet wordt o.a. op het materiële en positionele voordeel alsmede op de relatieve waarde van de stukken in het eindspel. Nesis' commentaar is kort, deskundig en to the point.

De auteurs van 'Mastering the Endgame' gaan nog verder terug. Zij probeerden per opening en per variant karakteristieke eindspelen te geven. Ze namen te veel hooi op de vork. Vol. I, dat de open en half open spelen bevat is door de Engelse vertaler al ingekort tot 248 pagina's, maar nog steeds nemen de complete partijen te veel ruimte in. De analyses van de ontstane eindspelen hadden meer aandacht mogen krijgen.

Na het prachtige boek over Carel Mann zijn er al weer twee nieuwe werken bij ARVES verschenen. Whitworth verzamelde 88 eindspelstudies van A.P. Gulyaev, alias A.P. Grin (1908-...). De eindspelcomponist vertelt zelf in de introductie hoe zijn pseudoniem ontstond. In 1956 stopte hij met schaken en bracht een boek uit met een selectie van zijn schaakproblemen en studies, waarin hij meedeelde 'Gulyaev will compose no more'. Helaas 5 jaar later kreeg hij de smaak weer te pakken en besloot hij dan maar onder de naam Grin te publiceren. De kenners echter herkenden al snel de hand van Gulyaev.

Het achtste boek van ARVES is ontstaan door speurwerk van Jan van Reek in de nalatenschap van John Selman. Hij vond een bundeltje met de opmerking 'Wederzijds pat / Reciprocal Stalemate'. Het gaat over studies, waarbij de enige manier om remise te maken ontstaat doordat ofwel de tegenpartij pat staat ofwel je zelf pat staat. Een leuk onderwerp. Aan de ene kant serieus, aan de andere kant vol humor.

- 26 Gennady Nesis:

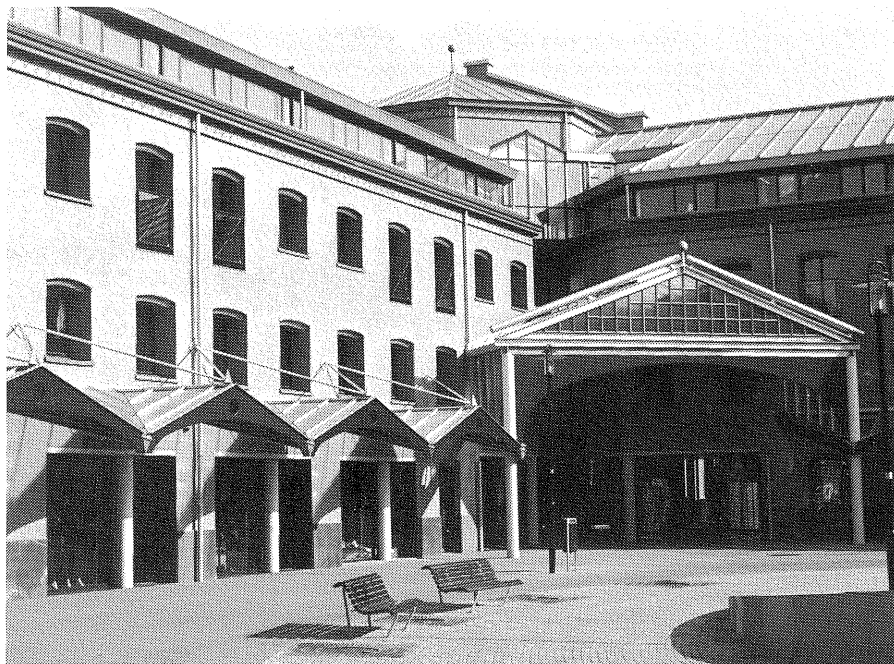
Exchanging to win the Endgame Batsford Ltd London 1991. 168 pag. ISBN 0-7134-6292-2. Prijs f 48,30.

- 27 M.I. Shereshevsky/L.M. Slutsky:

Mastering the Endgame Vol. I. Pergamon Chess Oxford 1991. 248 pag. ISBN 0-08-037777-7. Prijs f 68,45.

- 28 John Selman:

Reciprocal Stalemate ARVES Margraten 1991. 30 pag. ISBN 90-72939-08-5. Prijs f 20,-- (excl. verzendkosten). Verkrijgbaar bij de winkel van de KNSB.

Dat was vroeger 'De Bajes', thans ons onderdak. Is het niet een plaatje?!

foto: C. Snoep

29 T.G. Whitworth:

A.P. Gulyaev - A.P. Grin, Chess Endgame Studies ARVES Margraten 1991. 56 pag.
ISBN 90-72939-07-7. Prijs f 20,- (excl. verzendkosten). Verkrijgbaar bij de winkel van de KNSB.

V. Partijverzamelingen

In 1952 verscheen het boek '500 Master Games of Chess' van Dr. S. Tartakower en J. de Mont. Uit de hele schaakgeschiedenis tot aan het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog kozen de auteurs 500 belangwekkende partijen, die per opening chronologisch gepresenteerd werden. Deze pil van meer dan 700 pagina's is door Batsford als reprint uitgegeven. In vergelijking met andere boeken die tegenwoordig op de markt komen is dit gigantische boek voor een schappelijke prijs te koop. Voor de liefhebbers van klassieke partijen, voor wie de Engelse notatie geen bezwaar is.

In mei vond het 5e VSB-schaaktoernooi plaats, waarin de twee K's voorrang moesten verlenen aan Salov en Short. Slechts na enkele maanden al lag

het boek over dit lustrum-toernooi al in de winkel. Noviteit was dat de partijen geanalyseerd werden door de schaakcomputers Mephisto en Chess Machine. De ronde-commentaren zijn geschreven door Nederlandse schaakjournalisten, die tijdens het toernooi explicatie gaven. Eindredacteur Hans Böhm vergat ook de vrouwen van de spelers en de mensen achter de schermen niet. Zo vertelt de VSB-hostess over een oud kaal mannetje, dat bloemen voor haar meebracht. Dat was dus David Bronstein, één van de vele schakers uit het Oosten, die de laatste jaren de toernooien in West-Europa onveilig maken. Om de westerse schakers beter voor te bereiden op deze nieuwe categorie concurrenten komt Sportverlag Berlin met een nieuw initiatief. Twee maal per jaar zal een boek verschijnen met een compilatie van de beste partijen die de laatste maanden door spelers uit de Sovjet-Unie gespeeld zijn. Deel I van 'Attacke' (das Beste vom Sowjetschach) bevat alleen partijen uit 1990. Volgens de codering van de Schachinformatior wordt men eerst bijgespijkerd m.b.t. de laatste openingsnieuwjes en daarna volgen 111 complete

Deze nieuwsbrief is een uitgave die bestemd is voor de donateurs van het Max Euwe-Centrum. U kunt de nieuwsbrief regelmatig dus ontvangen door donateur te worden van de Stichting Max Euwe-Centrum, door een bedrag van min. f 20,- per kalenderjaar (meer mag ook) over te maken op giro 5401670 t.n.v. Stichting Max Euwe-Centrum te Amsterdam, of door te bellen: 020-6257017, waarbij U advies omtrent betaling moogt verwachten. Opmerkingen of kritiek op de inhoud van de Nieuwsbrief zal gaarne worden aanvaard als dat de kwaliteit kan verbeteren.

partijen. Als toegift nog wat portretten van bekende spelers zoals o.a. Gelfand, Ivanchuk en Judasin.

Deel II verschijnt in oktober.

30 Sr. S. Tartakower / J. du Mont:

500 Master Games of Chess Batsford Ltd London 1991. 704 pag. ISBN 0-7134-6902-1. Prijs f 54,45.

31 Hans Böhm (eindredact.):

VSB Schaaktoernooi 1991 Tirion Baarn 1991, 166 pag. ISBN 90-5121-292-5. Prijs f 24,50.

32 Raj. Tischbierek:

'Attacke: Das Beste vom Sowjetschach' I Sportverlag GmbH Berlin 1991. 148 pag. ISBN 3-328-00426-2. Prijs f 29,50.

33 Deutscher Schachbund:

'Citroen Handbuch Schach in Deutschland 1991/1992' Schachverlag Arno Nickel Berlin 1991. 318 pag. ISBN 3-924833-18-4. Prijs f 19,05.

34 Fritz Baumbach:

'52-54 Stop; Fernschach' Sportverlag GmbH Berlin 1991. 256 pag. ISBN 3-328-00398-3. Prijs f 41,70.

(Recensies Ton Sibbing)

VI Diversen

De Duitse Schaakbond heeft momenteel wél een sponsor, nl. Citroën. Sinds 1988 werkt het autoconcern samen met de bond. Klaarblijkelijk tot ieders tevredenheid, zo maken we op uit het Citroën Handbuch. Een boekje met veel informatie over de bond, de verenigingen en individuele spelers. Verder overzichten van kampioenen, ratinglijsten en FIDE-spelregels.

Tenslotte 'Fernschach' een boek over correspondentieschaak door niemand minder dan de voormalig wereldkampioen Dr. Fritz Baumbach die (zo is te vinden in het eerder genoemde boekje) in 1970 kampioen bordschaak van de DDR was. Een prachtig eenzame wereld beschrijft Baumbach. Op Kerstavond bij de brievenbus wachten op de postbode, die de bus komt legen en hem smeken of je je kaartje met je verkeerde zet erop weer terug kunt krijgen. Of als enige in de wereld weten dat je de nieuwe wereldkampioen bent. Mocht U overwegen aan correspondentieschaak te gaan deelnemen, dan zeker eerst even dit boek lezen. Dan weet U wat U te wachten staat en dat is meestal boeiend.

Het Max Euwe-Centrum stelt goede ideeën altijd op prijs. Diegenen die met ons mee willen denken over mogelijkheden op het gebied van bijvoorbeeld (schaak) tentoonstellingen of andere activiteiten worden verzocht ons met een klein briefje daarvan op de hoogte te stellen. Schaakboeken-verzamelingen kan men legateren aan stichtingen als het Max Euwe-Centrum. Als U zelf daarover denkt of iemand kent met deze gedachte, houden wij ons van harte aanbevelen.